

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОКЦИДИОСТАТИКІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ ПРИ ЕЙМЕРІОЗІ КРОЛІВ

Довгій Ю.Ю., Котелевич В.А., Олійник Г.П., Анхим В.І.

Державний агрозоологічний університет, Житомир

Анотація: Нами було визначено поліпатогенний характер еймеріозу кролів, тобто одночасну інвазованість організму тварин *E. stiedae*, *E. perforans* та *E. magna*, з переважанням І.І. *E. stiedae*. При застосуванні розроблених схем та відповідних дозах препаратів, трисульфон виявився більш ефективним за байкокс в комплексі з бістимом. Е.Е.- трисульфону склали 80%, І.Е.-93,9%, а байкокс з бістимом відповідно – 80% і 91,3%.

Аннотация: Нами установлено, полипатогенный характер эймериоза кролей, то есть одновременную инвазированность организма животных *E. stiedae*, *E. perforans* и *E. magna*, с преобладанием И.И. по *E. stiedae*. В разработанных схемах и соответствующих дозах трисульфон оказался более эффективным, чем байкокс в комбинации с бистимом. Э.Э. – трисульфона составляют 80%, И.Э. – 93,9%, байкокса с бистимом соответственно – 80% и 91,3%.

Abstract: It is set by us, that intensity of invasion in comparison with, testified to the mixed form of motion of eymeriosis of crawls. At the developed charts and proper doses trisulphonum appeared most effective that baycox in a complex with bistim. E.E. of trisulphonum was completed 80%, I.E. – 93,9%, baycox in a complex with bistim – 80%

Еймеріоз кролів – це хвороба, яка протікає гостро, підгостро або хронічно і характеризується пригніченням, анемією, проносами і високою летальністю (50-80%) [1].

Збудниками еймеріозів тварин є найпростіші внутрішньоклітинні паразити, які представлені ооцистою.

Реєструються такі форми перебігу еймеріозу кролів: печінкова, кишкова та змішана, яка за даними дослідників, спостерігається найчастіше [2].

Гістоморфологічні зміни при різних клінічних формах перебігу еймеріозу кролів висвітлені частково та містять недостатньо даних [3,4], що є значною проблемою в діагностиці та лікуванні цієї хвороби.

Це і послужило поштовхом для проведення нами досліджень по визначенню терапевтичної ефективності кокцидіостатиків нового покоління при еймеріозі кролів.

Метою наших досліджень було вивчення терапевтичної ефективності кокцидіостатиків нового покоління при еймеріозі кролів.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проводили упродовж 2005-2006 р.р. на базі навчальної ферми Державного агроекологічного університету кафедри паразитології, ветеринарно-санітарної експертизи та зоогієни.

Діагноз встановлювали комплексно: за даними клінічних ознак, копроовоскопічних досліджень та посмертно при розтині трупів.

Для проведення дослідження створили три групи (дві дослідні і контрольна) кролів-аналогів 2-х річного віку, живою масою 2-2,5 кг, по п'ять тварин у кожній групі.

Проби фекалій досліджували методом Фюлеборна. Підрахунок кількості ооцист проводили у трьох краплях на предметному склі до дегельмінтизації і після неї.

Результати досліджень. Отримані дані свідчили про звільнення організму кролів від ооцист після введення препаратів.

Першій дослідній групі задавали трисульфон в дозі 0,1 см³, орально три рази – на 3-тю, 8-му, 24-ту добу.

Другій дослідній групі вводили байкокс орально у дозі 0,1 см³ та імуностимулятор бістим в дозі 0,1 см³, внутрішньом'язово на 3-тю, 8-му, 24-ту добу.

Результати (табл.1) свідчили, що на початку досліджень екстенсивність інвазії у 1-й та 2-й дослідній групі складала 100%. Інтенсивність інвазії у 1-шій дослідній групі складала 9,8, а 2-ї – 11,2 ооцисти еймерій. Аналіз результатів показав, що екстенсивність інвазії *E. stiedae*, *E. perforans*, *E. magna* складала 100%, а інтенсивність інвазії по збудникам мала відмінності. У першій дослідній групі інтенсивність інвазії *E. stiedae* дорівнювала 3,0 ооцисти еймерій, *E. perforans* – 3,0, *E. magna* – 3,8, а у 2-ій дослідній відповідно – 4,8; 2,5; 3,8 ооцист.

Ці результати свідчили про різницю наявності ооцист в печінці і кишечнику. Після дачі трисульфону його найвища ефективність сягала на 24-ту добу, про що свідчать дані таблиці 2. Екстенсефективність трисульфону складала 80%, а інтенсефективність – 93,9%.

В розрізі збудників, дослідження показали, що трисульфон повністю звільнив печінку від ооцист *E. stiedae* (Е.Е. та І.Е. становила 100%), а кишечник – лише частково від *E. perforans* і *E. magna* (Е.Е.=80% і І.Е.=93,9%). Таким чином, нами встановлено, що трисульфон у відповідних дозах менш згубно діє на кишкові еймерії по відношенню до печінкової еймерії.

Результати другої частини досліджу (табл.3) свідчили, що після дачі байкоксу в комплексі з бістимом, на 24-ту добу екстенсефективність сягала 50%, а інтенсефективність – 83,6%.

Аналіз даних по впливу байкоксу з імуностимулятором на печінкову і кишкову форму перебігу еймеріозу свідчить, що Е.Е. сягала: *E.stiedae*-40%; *E.perforans*-80%; *E. magna*-80%, а І.Е. відповідно – 75,9%; 93,3%; 91,3%.

Таким чином, результати досліджень показали, що трисульфон має вищу ефективність, як загальну так і у розрізі збудників еймеріозу, в порівнянні з байкоксом та бістимом. Трисульфон згубно діє на *E. stiedae*, байкокс в комплексі з бістимом – на *E.perforans* і *E.magna*, про що свідчать дані нашої роботи.

Висновки. За результатами досліджень нами встановлено, що інтенсивність інвазії *E. stiedae* вище у порівнянні з *E. perforans* та *E. magna*, що також свідчить про змішану форму перебігу еймеріозу кролів.

Найбільш ефективним препаратом виявився трисульфон у відповідних дозах і розробленій схемі порівняно із байкоксом в комплексі з бістимом, де Е.Е. сягала 80%, а І.Е. 93,9%, проти 80% та 91,3%.

Перспективи подальших досліджень будуть заключатись у вивченні інших кокцидіостатиків, розробці комбінованих схем лікування та визначенні їх впливу на імунний стан організму кролів.

Список літератури

1. Сидоркин В.А. Паразитарные болезни кроликов. – М.: Аквариум, 2001. – 82с.
2. Колобский М.А. Кокцидиозы. – Л.: Колос, 1982. – 72с.
3. Ятусевич А.И., Дубина И.Н. Паразитарные болезни кроликов – Витебск: Новое знание, 2006. – 119с.
4. Кузьмин А.А. Антигельминтики в ветеринарной медицине. – М.: Аквариум ЛТД, 2000. – 144с.